

melse med selve det fornævnte Skøde til Genstand. Som Følge heraf, og efter hvad der i øvrigt i Overretsdommen i saa Henseende er anført, kan der ikke af bemeldte Skøde paa Frisenvold Hovedgaard med Tilliggende — hvorunder Saksegaarden maa antages at have været indbefattet — udledes nogen Hjemmel for den udelukkende Ret til at drive Fiskeri i Gudenaens Hovedløb og Randers Fjords Sejldyb, hvorpaa Citanten i de forrige Instanser har støttet sin over de indstævnte nedlagte Paastand. En saa udstrakt Eneret, som af Citanten er paastaet, kunde ej heller anses hjemlet ved selve Indholdet af det i den indanteede Dom nærmere omhandlede ældre Skøde af 25de September 1661, og det kan overhovedet ikke af de foreliggende Dplysninger om den faktiske Tilstand i ældre Tid, særligt af det først for Højesteret fremlagte Tingsvidne af 1692 udledes, at der har tilkommet Ejeren af Frisenvold Saksegaard en saa omfattende Eneret. En saadan blev end ikke under den i Dommen ommeldte Kommissionsforretning af 1696—1698 af den daværende Ejer gjort gældende, lige saa lidt som den blev anerkendt af Kommissionen; og at den skulde være erhvervet ved Alderstidshævd, kan efter Bestaffenheden af Sagens Dplysninger i det hele heller ikke anses godtgjort.

Citanten har imidlertid for Højesteret subsidært villet gøre gældende, at der i hvert Fald tilkommer ham som Ejer af Frisenvold Saksegaard udelukkende Ret til Fangsten af Saks i den ovennævnte Del af Aaen og Fjorden, samt at de indstævnte have gjort Indgreb heri derved, at de, som i Dommen anført, under det af dem drevne Fiskeri undertiden have fanget Orreder. Med Hensyn hertil bemærkes, at Frisenvold Saksegaard, der spænder tværs over Gudenaen, maa antages allerede fra gammel Tid at have været anerkendt som en med særlig Hjemmel bestaaende Fiskeriindretning, som ogsaa i sin Tid er bleven styldsat, og til hvilken derhos var knyttet Fiskerirettigheder, der i det fornævnte Skøde af 25de September 1661 bl. a. paa Thorup Ladegaard „med tilliggende Saksegaard Fiskeri og Fiskevand ud i Randers Fjord og ellers“ betegnes som Fiskeri „baade med Waade, Dretter og i alle andre Maader“, hvilken Saksegaard og Fiskeri derhos i Skødet siges at maatte bruges som „en fri Endeel“. I disse til Gjendommen knyttede Fiskerirettigheder kan der nu ikke antages at være foregaaet nogen Forandring derved, at Gjendommen, ifølge hvad der for Højesteret er oplyst, efter først i Aaret 1672 at være ophævet til et Friherfskab under Navnet Frisenvold, og derpaa i Aaret 1683 at være overdraget til Kongen, atter det følgende Aar afhændedes af ham ved det fornævnte Skøde af 11te November 1684, og da de nævnte Rettigheder ligeledes maa anses at være medfulgte Saksegaarden, da denne i Aaret 1798 traafiltes Hovedgaard, maa Citanten nu ogsaa betragtes som Indehaver af dem. Som Følge heraf maa Citanten anses berettiget ikke blot til selv at udøve Fiskeri, navnlig ogsaa med Waad og lignende Redskaber, i det Vandareal, der maa betragtes som Hovedstrømmen, fra Saksegaarden til Fjordens Udmunding, men tillige ifølge Forholdets Natur og Lovgivningens Grundsætninger, jfr. Ls. 5—10—44 og Fredn. 2den Januar 1740, til at fordre dette Hovedstrømløb holdt aabent for Fiskenes Dpgang til Saksegaarden, og særligt til at modsætte sig, at der i samme drives Fiskeri af andre, som ikke dertil maatte have særlig Adkomst, paa en saadan Waade eller med saadanne Redskaber, at Fiskenes Dpgang til Saksegaarden derved vilde hindres eller hemmes, hvilken Ret Ejere og Forpagtere af Frisenvold Saksegaard ifølge Sagens Dplysninger ogsaa jævnlig i Tidens Løb have søgt at hævde lige overfor foretagne Indgreb i samme. Heraf kan nu vel ikke udledes nogen udelukkende Ret for Citanten til Fangst af Saks i det paagældende Vandareal eller nogen Ret for ham til ubetinget og uden Hensyn til den derved anvendte Fremgangsmaade og de dertil benyttede Redskaber at forrene andre Fangst af nogen bestemt Slags Fisk navnlig Saks; men da det ved de af de indstævnte selv førte Vidner er bevist og af de indstævnte indrømmet, at det Fiskeri, som de jævnlig have udøvet i Hovedstrømmen, blandt andet ogsaa er blevet foretaget med Waad, hvilket Redskab maa anses at henhøre til dem, hvis Brug i Hovedstrømmen Citanten ifølge det foranførte er berettiget til at modsætte sig, ville de for det saaledes forøvede Indgreb i de Citanten som Ejer af Frisenvold Saksegaard tilkommende Rettigheder være at anse med en efter den dagældende Lovgivnings Analogi lempet arbitrær Straf, der findes at kunne bestemmes til en Politikassen tilfaldende Bøde af 10 Rr. for hver især. Derimod vil den af Citanten nedlagte Paastand om Erstatning ikke kunne tages til Følge, da der ikke foreligger et tilstrækkeligt Grundlag for dens Ansættelse.

Sagens Omkostninger for alle Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve.